
TRANSICIÓ DE L'ETAPA D'EDUCACIÓ INFANTIL A EDUCACIÓ PRIMÀRIA

1. JUSTIFICACIÓ

A) JUSTIFICACIÓ TEÒRICA

El nostre actual sistema educatiu s'estructura en etapes educatives diferents, cadascuna d'elles amb identitat pròpia:

- Educació Infantil.
- Educació Primària.

En el present Pla de Transició, pretenem establir una sèrie de premisses que justifiquen la transició de la primera a la segona etapa educativa.

Definim “transició” com el pas d'una etapa a una altra que experimenta l'alumnat que finalitza l'Educació Infantil i comença el primer curs d'Educació Primària.

Des de l'Educació Infantil es deu, d'una banda, potenciar i desenvolupar al màxim, per mitjà de l'acció educativa, totes les possibilitats de l'alumnat i, per un altre, ha de dotar-los de les competències, les destreses, les habilitats, els hàbits, les actituds...que faciliten la posterior adaptació a l'Educació primària.

Quan l'alumnat s'incorpora al primer curs de l'Educació Primària, experimenta una reestructuració psicològica essencial, és a dir, **comença el primer curs de primària mantenint les característiques psicològiques pròpies de l'alumnat d'Educació Infantil.**

D'altra banda, el pas al nivell de l'Educació Primària suposa un canvi important per a l'alumnat: canvien els mestres, els espais, la distribució del temps, la metodologia de treball, les rutines de classe, els materials i els recursos. Resulta evident que fins i tot les característiques i necessitats dels menors són diferents.

Tenint en compte tot això, el començament del primer curs de primària és percebut per l'alumnat com un nou repte que ha d'afrontar i superar per ell mateix. **L'adaptació a la nova situació li portarà un temps, que en alguns casos durarà els primers mesos i en altres casos tot el curs, perquè cadascun té el seu propi ritme.**

El pas d'una etapa a una altra ha de ser continu, gradual i coherent evitant canvis bruscos en el nostre alumnat.

Aquesta continuïtat ha d'estar garantida per un currículum que reculli els objectius, els continguts, els criteris d'avaluació, les competències clau, la metodologia... sobre els aprenentatges que han de realitzar l'alumnat en totes dues etapes. Per a assegurar aquesta coherència i continuïtat **han d'establir-se de manera conjunta els criteris de selecció d'objectius i la seqüenciació dels continguts necessaris.** Això només és possible amb una bona coordinació entre el professorat d'una etapa i el de la següent.

El Pla de Transició, d'una banda ha de reforçar la idea de coordinació i continuïtat entre etapes, ja que, cadascuna amb les seues peculiaritats formen part de la mateixa comunitat educativa. És per això, que a l'hora de dissenyar moltes estratègies d'ensenyament-aprenentatge, plans de reforç, activitats complementàries o extraescolars, calga tindre's en compte totes dues etapes, intentant que cadascuna d'elles participe des de les seues pròpies característiques.

Es dirigeix bàsicament a 3 grups:

a) ALUMNAT que finalitza l'etapa d'Infantil i comença 1r de Primària, atès que constitueix el centre de la nostra tasca educativa. Dins d'aquest grup, s'arbitren una sèrie de mesures que atenguen de manera general a les necessitats del grup-classe, sense oblidar, l'atenció als discents que presenten característiques específiques.

b) FAMÍLIES els fills i les filles de les quals es troben en aquest període escolar. L'orientació i col·laboració d'aquest sector de la Comunitat Educativa és un aspecte fonamental per a obtenir uns òptims resultats en el procés.

c) PROFESSORAT, els responsables del disseny, implementació i avaluació del Programa seran tots els mestres i mestres que formen part del claustre del centre. De manera concreta s'encarregaran de la posada en marxa els que a continuació es detallen:

- Equip de mestres i mestres d'Educació Infantil. Dins d'aquest conjunt de professionals, només els pertanyents al tercer curs del segon cicle d'Educació Infantil duren a terme la posada en pràctica de totes les actuacions planificades.

- Equip de docents d'Educació Primària. En aquest cas, els mestres/as que realitzen la docència de 1r de Primària seran els encarregats de realitzar les diferents activitats.

- Professorat especialista en Pedagogia Terapèutica i Audició i Llenguatge.
- La Cap d'Estudis, coordinadora del programa.
- L'Orientadora, que assessorarà en els casos necessaris.

B) BASES JURÍDIQUES

En el Preàmbul del Decret 38/2008 s'assenyala que "és necessari que el segon cicle estiga en estreta coordinació amb el primer cicle de l'Educació Infantil, per a seguir el procés iniciat, i amb el primer cicle de l'Educació Primària, perquè la transició entre totes dues etapes tinga elements de continuïtat".

En l'article 8 del citat Decret, que estableix el currículum del segon cicle de la E.I. a la Comunitat Valenciana, s'assenyala que aquesta coordinació assegurarà mecanismes de

continuitat en el procés educatiu de l'alumnat i facilitarà l'adaptació del mateix en la transició d'un cicle a un altre i d'una etapa a una altra i per a això estaran pedagògicament coordinats.

L'article 3.3. de l'Ordre de 13 de desembre de 2007, de la Conselleria d'Educació, sobre avaluació en Educació Primària determina que “a fi de facilitar la continuïtat del procés educatiu de l'alumnat, els centres establiran mecanismes de coordinació entre les etapes i cicles. **Durant el primer mes de l'any acadèmic, les tutores i tutors realitzaran una avaluació inicial de l'alumnat amb la finalitat de comprovar el nivell d'aprenentatge i la maduració personal de l'alumnat del seu grup. Tindran en compte també els informes emesos en l'etapa, curs o cicle anterior. Aquestes dades constituïran el punt de partida dels nous aprenentatges**”.

Des del marc normatiu analitzat es podria elaborar un programa amb la finalitat que l'alumnat visca la transició de forma ordenada, amb informació i preparació prèvia. Aquest Programa formarà part del Pla d'Acció Tutorial (PAT).

El treball planificat, consensuat i cooperatiu dels docents és fonamental per a aconseguir la qualitat de l'ensenyament utilitzant per a això els organismes de coordinació: claustre, equip de cicle i Comissió de Coordinació Pedagògica (CCP).

Aquests tres òrgans de coordinació docent proporcionen unes bases d'actuació comunes que garantisquen la coherència horitzontal i vertical del procés d'ensenyament-aprenentatge assenyalades en el present epígraf.

2. FINALITATS

A) DIRIGIDES A TOTA LA COMUNITAT EDUCATIVA

Com qualsevol Programa de Continuïtat, les finalitats que persegueix estan orientades a:

1. Facilitar l'adaptació de l'alumnat d'una etapa educativa a una altra mitjançant un procés d'adaptació progressiva i contínua, conscients dels canvis que l'alumnat percep en l'organització i el context escolar. **En aquesta adaptació cal tindre en compte la possibilitat que no tots els alumnes que s'incorporen al Primer Cicle d'Educació Primària procedisquen del mateix centre o fins i tot s'incorporen per primera vegada al sistema educatiu.**

2. Determinar procediments de coordinació entre els docents d'Educació Infantil i els que imparteixen docència en el Primer Cicle d'Educació Primària, que possibiliten les millors condicions per a realitzar aqueixa transició, per a això s'ha de tindre en compte dos aspectes clau:

2.1 Documents que es transfereixen d'una etapa a una altra (informe de final d'etapa, historial, etc.) o que s'elaboren per primera vegada, bé siga per exigència normativa o per voluntat de l'equip de transició.

2.2. Establir un calendari de reunions per a intercanviar informació, completar o revisar documents i prendre decisions tant sobre el Pla de Continuïtat com sobre temes puntuals referits a algun alumne o grup.

3. Orientar als docents i a les famílies implicades:

3.1.- Orientar a les famílies de l'alumnat que s'incorpora a l'Educació Primària sobre les característiques noves més rellevants (àrees de coneixement, avaluació i promoció, etc.) de la nova etapa que inicien els seus fills i filles, **transmetent-los al seu torn la seguretat que hi ha una certa continuïtat amb el ja realitzat i après en Educació Infantil (higiene, normes de classe, coneixements...)**. Una clara i correcta informació evitarà inquietuds, tensions i conductes no adequades per part de les famílies que transmeten als seus fills. Aquesta orientació a les famílies ha de basar-se en una informació transmesa tant de manera escrita com personal mitjançant entrevistes i reunions, sent convenient efectuar una reunió al final de curs amb les famílies dels alumnes de 5 anys l'objectiu dels quals siga informar les famílies i facilitar-los pautes i documents per a aquest canvi d'etapa.

3.2.- Orientar a tot el professorat d'Educació Primària, especialment als qui imparteixen el Primer curs d'aquesta etapa, sobre les normes i mesures acadèmiques més convenients per a facilitar el canvi d'etapa d'aquest alumnat.

També és rellevant tot el que afecta l'alumnat que té necessitats específiques de suport educatiu en qualsevol de les seues variants (educació especial, compensatòria...). La correcta atenció a la diversitat és primordial. La comunicació fluida, una coherència en les normes i presa de decisions assegurarà una adequada i ràpida intervenció quan aquest tipus d'alumnat comence l'etapa d'Educació Primària.

3. ACCIONS PLA DE TRANSICIÓ: INFANTIL-PRIMÀRIA

ACCIONS	INFANTIL - PRIMARIA
RUTINES DIÀRIES: RESPONSABILITATS	• <u>Hàbits higiènics i de cura</u>: tant en infantil com en primària es treballen amb molta insistència aquests hàbits amb l'objectiu d'aconseguir un espai més agradable, per la qual cosa s'enuncien una sèrie d'aspectes a tenir en compte: - Cuidar la higiene personal. - Got o cantimplora per a beure. - Utilitzar sabó per a llavar-se les mans. - Utilitzar els penjadors amb identificació de l'alumnat: per a donar seguretat, evitar conflictes i fomentar l'ordre. - Classe ben neta i ordenada. - Cuidar el material de classe i reposar el deteriorat. - Cuidar l'ornamentació dels passadissos. - Cura dels objectes personals. - Treballar explícitament el moment d'ordenar i arxivar fitxes i altres recursos. • <u>Hàbits de comunicació</u>: és de vital importància treballar aquests hàbits pel que s'estableixen moments per a abordar-los, entre uns altres, els següents: - Assemblea diària: Realitzar xicotetes assemblees matinals tots els dies: expressió de sentiments, emocions, vivències, interessos, encarregats, què farem hui, repartiment de material, i també en el moment quan es considere convenient. - Treball amb les normes de convivència. - Conèixer i fer ús de les normes de comunicació. - Resolució de conflictes a través de l'assemblea. - Tutoria entre iguals ja que fomenta el companyerisme i és enriquidor per als participants. - Realitzar activitats de cicle. - Realitzar activitats coordinades amb altres cicles.
ORGANITZACIÓ TEMPORAL	Els xiquets/es acaben l'etapa d'educació infantil treballant per sessions adaptades al tipus d'activitat a realitzar. El primer cicle de primària començant el curs escolar amb una adaptació progressiva de l'horari, considerant el ritme de treball del grup.

	Temps de jocs. Activitats de tancament del dia.
ORGANITZACIÓ DE L'ESPAI	Cal tindre en compte que a l'aula d'infantil la disposició de taules és per grups, el material fungible es compartit i l'aprenentatge es realitza mitjançant les zones o racons de joc. En primer es mantenen algunes zones com la de la biblioteca escolar i els jocs de taula.
EIXIDES A L'ASEO	S'eixirà sempre que s'haja explicat la tasca i siga temps de treball. S'aprofitaran els canvis de classe i descans. Insistir en la necessitat de llavar-se les mans en els moments que siga necessari.
PATIS I ESMORZAR	Durant els primers mesos és important que els alumnes puguin esmorzar a l'aula o a un racó del pati, tots junts, per a que el tutor/a puga controlar que mengen. Tindre en compte el pati d'infantil com a zona d'adaptació i poder seguir utilitzant-lo.
ÚS DEL MATERIAL D'ESCRITURA	S'escriurà amb llapis i s'utilitzarà per a pintar diversos materials: retoladors, ceres, pinzells fins... A l'etapa d'infantil s'incidirà molt amb activitats de: - motricitat grossa, importantíssima per a llegir (balanceig, volteretes, girs, equilibris, llançaments, salts...) - motricitat fina per a facilitar la pinça (retallar, picar, acolorir, insertar, dibuixar, botonar/desbotonar, jocs amb pinces,...) - direccionalitat: esquema corporal, lateralitat, integració de l'espai i del temps, el traç...
MATERIAL Bàsic-LLIBRE DE TEXT I MATERIAL MANIPULATIU I VIVENCIAL	En Infantil no hi ha llibre de text, el treball es du a terme de la següent manera: • <u>Treball de lectoescriptura</u>: es realitza de manera espontània, intuïtiva, deductiva i progressiva, amb l'objectiu d'iniciar a l'alumnat en la lectoescriptura. - Es treballa en l'assemblea, en les diferents zones, activitats manipulatives, jocs i fitxes confeccionades pel professorat en funció del contingut a treballar. - Estimular el llenguatge oral perquè precedeix a l'escrit i treballar la consciència fonològica (unificar la informació visual i l'auditiva per a que es puga produir la maduració del Gir Angular, sobre els 6 anys). - Durant tot Infantil es treballa la lletra majúscula i s'introdueix la pauta Montessori entre altres estratègies per acotar la escriptura dels alumnes. - S'utilitza el full i diferents pautes i sobretot material esborrable, per a treballar el dibuix que ens portarà a l'escriptura (gest-gargots-dibuix-)

escriptura): s'escriu de dalt a baix, de esquerra a dreta, amb espais, respectant marges,...El xiquet/a no pot començar a llegir ni a escriure fins que no puga fer perfectament la circumferència.

- A més, l'alumnat utilitza també llibres de lectura, tanmateix confeccionat o escollit del mercat.
- També és imprescindible la ferramenta de la lectura i contar contes, per a treballar el món emocional (les pors,...), la percepció visual, el desenvolupament del llenguatge,... motiva a estimar la lectura.
- Treball lògic-matemàtic: En l'etapa d'infantil es treballa de manera progressiva els conceptes matemàtics a partir de les diferents situacions quotidianes en el treball de l'aula, com son l'assembla, les diferents zones i material elaborat:
 - jocs de lògica-matemàtica
 - jocs de taula
 - concepte de quantitat
 - grafia del nombre
 - conteig
 - seriacions
 - iniciació de les operacions matemàtiques
- Del medi físic, social i cultural: material de geografia, de naturalesa, de socials.
- D'art i creativitat: material plàstic molt variat. Treball per a la Música i a través d'ella.
- Joc simbòlic: és una experiència vital de la infància que possibilita transformar, crear altres mons i permet a l'alumnat expressar les seues emocions. És important que el xiquet/a jugue, ja que afavoreix l'atenció, la memòria, la creativitat, l'aprenentatge, la planificació, ajuda en la socialització,...

En Primària:

- Reforç de grafomotricitat fina, conceptes espai temporals, direccionalitat, activitats manipulatives, PDI, tallers de plàstica, valencià i matemàtiques.
- Individualitzar les tasques, suprimir els deures i incloure diferents formes d'avaluar.
- Es recomana el Treball per projectes i/o tallers en alguna àrea (al primer trimestre de primer o quant l'alumnat estiga preparat).

	• Material socialitzat distribuïts per equips. • Iniciació a la utilització de la lletra lligada (pauta Montessori,...). • S'insistirà amb la direccionalitat dels nombres. • Introducció progressiva dels llibres de text; sobre tot com un recurs més de l'aula. • Implantació progressiva de l'agenda per a l'aprenentatge de la seua utilització. L'agenda escolar com a ferramenta de col·laboració família-escola.
BIBLIOTECA D'AULA	Als 5 anys, una vegada per setmana, els llibres de la biblioteca de l'aula se'ls podran portar a casa, i progressivament s'iniciaran en el préstec de la biblioteca del centre. Aquesta activitat perdurarà també a Primària.
CORRECCIÓ D'EXERCICIS	En primer, el professorat supervisarà les tasques per l'aula i acompanyant l'alumnat en l'execució dels seus exercicis.
TRANSFERÈNCIA D'INFORMACIÓ ENTRE ELS TUTORS/ ES CORRESPONENTS	Els i les tutors/es d'infantil 5 anys i les de 1r d'EP mantindran les reunions de transició que creguen convenients, reflectint-les en una acta, en les que tractaran els aspectes següents: - Reunions entre tutors i amb els equips d'atenció educativa, quan siga necessari, per a intercanviar informació sobre el grup i la dinàmica de treball de l'aula. - Continguts treballats, nivell general del curs, relació amb les famílies, casos concrets amb necessitats específiques (socials, familiars, educatives, d'aprenentatge, de comportaments,...). - Informar com s'han desenrotllat els projectes i el treball general de l'aula en 5 anys. - Cal tenir en compte el suport per al primer curs de primària i sobre tot al primer trimestre. Per a això, s'aportarà la informació continguda en els documents següents: - Butlletí final del curs 5 anys - Acta de la sessió d'avaluació del tercer trimestre - Informes de P.T. o A.L. en els seus cas

	- Faltes d'assistència - Registre de tutories - Avaluació inicial de l'alumnat
ALTRES ACTIVITATS AMB L'ALUMNAT	L'alumnat de 5 anys realitza moltes activitats a l'edifici de primària i coneix bé les instal·lacions. A més a més, durant el mes de <u>juny</u>, la tutora acompanya a l'alumnat a l'edifici de Primària (biblioteca, menjador, aula, infoaula, aula d'audiovisuals i gimnàs) i els motiva per al canvi de cicle: - Visitar els tutores/as de primer cicle l'aula d'Infantil i al revés. - Donar-los a conèixer la ubicació de les files de primària. - Establir un dia de convivència entre infantil i primària perquè els alumnes d'infantil coneguen la seua nova classe i nou mestre.
INFORMACIÓ A LES FAMÍLIES	- <u>Reunió amb les famílies de final d'etapa d'educació infantil</u>: A final de curs es realitza una reunió amb les famílies per a ensenyar les instal·lacions i informar d'assumptes diversos: tutor/a, documentació canvi d'etapa, banc de llibres,.... - <u>Reunió amb les famílies per part del tutor/a de primària</u>: al mes de juliol el/la tutor/a realitza una reunió informativa per a tranquil·litzar a les famílies, on poden conèixer les dependències de l'edifici, aula, lloc de les files,... Una vegada començat el curs, el/la tutor/a convoca la reunió de principi de curs, per a parlar sobre el funcionament de la nova etapa educativa dels seus fills/es (organització de la classe, horari, llibres, dinàmica de la classe,...), comentar-los la importància del seu suport per a reforçar els hàbits diaris de l'alumnat (revisió d'agendes, organització de motxilles...) i atendre a les pautes que la mestra marca al principi de curs.

4. GRAELLA TEMPORAL DE LES ACCIONS DEL PLA DE TRANSICIÓ

ACTUACIONS PLA DE TRANSICIÓ D'INFANTIL I PRIMÀRIA	PRE TRANSICIÓ	TRANSICIÓ	EQUIP DOCENT	ALUMNAT	FAMÍLIES
1. Adaptació progressiva de l'horari		X	X	X	
2. Continuitat de rutines: assemblea, calendari i horari.		X	X	X	
3. Xerrada i visita a l'aula de primer	X		X	X	X
4. Distribució de l'alumnat en grups a l'aula		X	X	X	
5. Utilització del pati d'infantil		X	X	X	
6. Introducció progressiva de la lletra lligada		X	X	X	
7. Reforç de la direccionalitat		X	X	X	
8. Continuació de l'assoliment d'hàbits		X	X	X	
9. Realització d'activitats entre 5 anys i primer de primària	X	X	X	X	X
10. Realització d'activitats intercicle		X	X	X	
11. Coordinació mitjançant reunions entre 5 anys i primer de primària	X		X		
12. Intercanvi d'informació entre tutors/es	X		X		
13. Reunió informativa a les famílies	X		X		X

5. AVALUACIÓ DEL PLA DE TRANSICIÓ

Per a una correcta posada en pràctica i seguiment del Pla de Transició, durem a terme la valoració dels següents indicadors a través de la Comissió de Coordinació Pedagògica (COCOPE).

AVALUACIÓ DEL PLA DE TRANSICIÓ	1	2	3	4	5
S'han dut a terme les reunions proposades a principi de curs.					
Han sigut complits els acords metodològics.					
Han sigut duts a terme els acords relacionats amb hàbits, normes i rutines.					
S'ha continuat la comunicació i coordinació amb les famílies en el canvi d'etapa.					
S'han plantejat noves propostes de millora a partir de les reunions.					
S'ha tingut en compte l'atenció a la diversitat en tot moment.					
Propostes de millora:					

6.CONCLUSIÓ

Amb aquest projecte es coadjuva a la consecució d'un PEC coherent que presidisca i done sentit a les actuacions, facilitant una gestió i organització eficaç, amb la participació dels diferents sectors de la comunitat educativa i el consens com a base per a la presa de decisions. Açò ajuda al compromís solidari en el treball diari i avaluació, fent un treball pedagògic fèril.

Així, doncs, com a conclusió, amb aquest document s'assenyala la importància d'una bona coordinació entre tot l'Equip Docent en el trànsit entre etapes, de manera que puguem oferir una resposta educativa òptima al nostre alumnat.